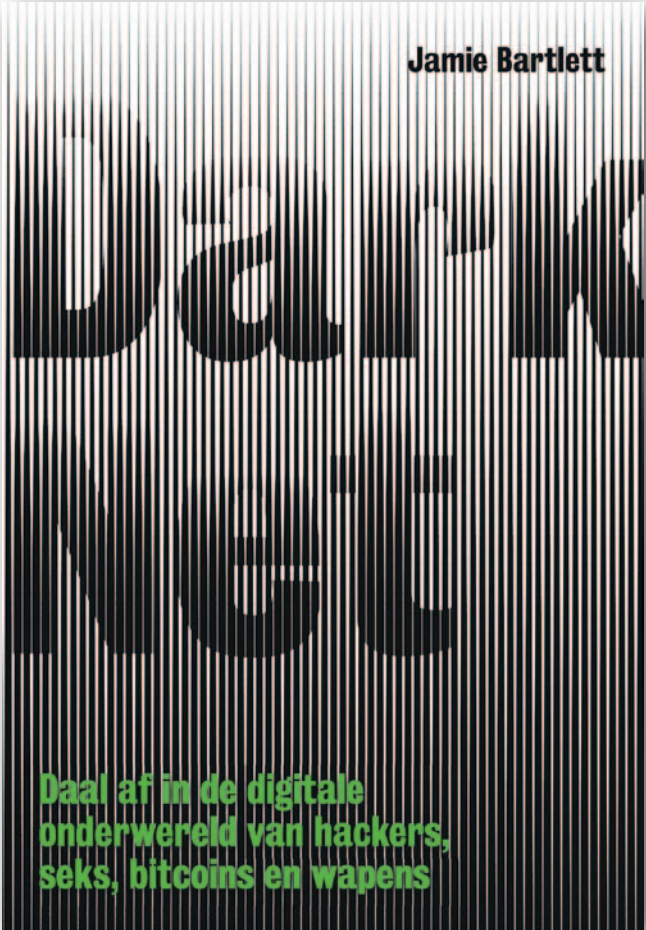

Dark Net, over de illegalen van internet

Jamie Bartlett | *Dark Net; daal af in de digitale onderwereld van hackers, seks, bitcoins en wapens* | Maven Publishing | pocketboek € 20 | ebookversie € 10

Ter gelegenheid van het uitkomen van de Nederlandse vertaling van 'Dark Net' werd in november in de Balie in Amsterdam een interessante bijeenkomst rond auteur Jamie Bartlett georganiseerd. Eric Sieverts was erbij en las het boek.

Eric Sieverts *****

Wie dit boek gaat lezen naar aanleiding van wat hij Jamie Bartlett heeft horen vertellen, of vanwege de wervende flaptekst, zal waarschijnlijk wat bedrogen uitkomen. In beide ging het vrijwel alleen over de voor gewone browsers (en voor zoekmachines) niet te bereiken geheime delen van internet. Maar in het boek zelf ben je al bijna over de helft voordat eindelijk daarover iets gezegd wordt. Die hele eerste helft gaat over het gewone internet. En de tweede helft trouwens ook nog grotendeels.

Sociologisch onderzoek

Het boek begint met een historisch overzicht hoe trollen op bulletin boards en in

de goede oude Usenet-nieuwsgroepen hun pesterijen botvierden. En daarna wordt beschreven hoe dat in onze moderne tijd op Facebook en Twitter wordt voortgezet en hoe dergelijke sociale media het werkterrein zijn geworden van allerlei extremistische, nationalistische en fascistische clubs. Grotendeels via dezelfde diensten waar wij ook allemaal gebruik van maken. Niet dat het participierend sociologisch onderzoek dat Jamie Bartlett in die extremistische kringen in Engeland heeft uitgevoerd niet interessant is. Maar toch niet wat ik verwachtte toen ik aan het boek begon; nog niets over de geheimzinnige verborgen krochten van internet waar nette mensen nooit terecht komen. Op den duur valt hij ook wel een

beetje in herhalingen bij zijn beschrijvingen hoe het in die kringen toegaat.

Anti-overheidscultuur

Uiteindelijk komt de ontwikkeling van encryptietechnieken, WikiLeaks en Bitcoins aan de orde, wat Bartlett aan eenzelfde soort libertaire, utopische anti-overheidscultuur koppelt als die van sommige eerder genoemde extremistische groepen. Dat spoor leidt halverwege het boek dan eindelijk – en nog maar een beetje – naar het echt duistere internet, waarvoor die encryptie, Bitcoin-betalingen en anonimiteit de fundamenteen vormen. Daar kunnen noch gebruikers, noch servers waarop

systemen draaien, geïdentificeerd worden, doordat gebruik gemaakt wordt van het TOR-netwerk (afkorting van 'The Onion Router') en de daarvoor benodigde anonieme Onion Browser. Toch wordt ook daarop niet veel verder ingegaan; ik kan me althans niet herinneren in het boek iets gelezen te hebben over het opmerkelijke feit dat de techniek daarvoor ooit door het (militaire) US Naval Research Lab is ontwikkeld.

'Ambivalentie en morele dilemma's zijn vaak terugkerende thema's in het boek'

Silk Road

Vervolgens gaat het wel over de deels illegale Hidden Services die op dat netwerk aanwezig zijn en over de marktplaatsen, zoals Silk Road, waar werkelijk alles te koop wordt aangeboden. Dat Silk Road, ondanks die geheime adressen, eind 2014 voor de tweede keer werd opgerold, kon Bartlett bij het schrijven van het boek nog niet weten.

Een interessante observatie van Bartlett dat het bijna nog minder riskant was om op Silk Road drugs te kopen dan gewoon een schemerlamp op eBay of Marktplaats. Op Silk Road hield iedereen elkaar veel beter in de gaten, middels beoordelingen van zowel verkopers als kopers. En bovendien werd betaling betrouwbaar en toch anoniem met Bitcoins afgewerkt. De wiet, pillen en heroïne werden keurig thuis (of op een geheim adres) afgeleverd, precies volgens beloofde kwaliteitsspecificaties.

Psychosociale aspecten

Toch gaat het boek ook hier vooral over allerlei psychosociale aspecten van de kopers van drugs op Silk Road en van de bezoekers van kinderpornosites; meer over hun wat en waarom dan over technische details van het hoe. En dat middels gesprekken met betrokkenen en (ook weer) eigen participierend onderzoek door de auteur. Terecht merkt hij overigens op dat wat je op dat TOR-netwerk vindt, vaak in nog veel grotere mate ook op het gewone internet aanwezig is, zeker waar het kinder- en gewone porno betreft. Daar zit ook nog altijd de grote massa van gebruikers.

Jamie Bartlett tijdens de presentatie van zijn boek 'Dark Net' in De Balie in Amsterdam

Foto: Eric Steverts

Niet verwacht

Ambivalentie en morele dilemma's zijn vaak terugkerende thema's in het boek. Encryptie die goedwillende gebruikers te

gen overheden beschermt en hun privacy waarborgt, maar tegelijkertijd criminelen en terroristen faciliteert. De gevaren van druggebruik, maar dat het veiliger, beter en goedkoper was die drugs via Silk Road te kopen dan via straatdealers. Streven naar een nieuwe utopische maatschappij zonder

overheidsbemoeyenis, waar door gebruik van Bitcoins geen belasting meer geheven kan worden, versus belangrijke voorzieningen die van belastinggeld betaald worden. Al met al komen heel wat aspecten aan de orde die de lezer op grond van titel en flaptekst niet direct zou verwachten. <